

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 307/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 129/2009 zo 16. decembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. apríla 2011 doručená sťažnosť I. K. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa

čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 129/2009 zo 16. decembra 2010.

Z obsahu sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že 27. marca 1996 podal sťažovateľ Okresnému súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) žalobu o ochranu osobnosti proti O. B. Okresný súd rozsudkom č. k. 4 C/309/1996-82 zo 14. apríla 2004 žalobu zamietol. Na základe odvolania sťažovateľa Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 1 Co/79/2004 zo 16. marca 2005 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal sťažovateľ 29. novembra 2005 dovolanie s odôvodnením, že mu odvolací súd odňal možnosť konať v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Cdo 129/2009 zo 16. decembra 2010 dovolanie zamietol.

Sťažovateľ ďalej uviedol:

„... Najvyšší súd mi spravodlivosť svojim konečným rozhodnutím odmietol s poukazom, že proti takýmto veciam, ktoré som vo svojom dovolaní namietal, dovolanie... jednoducho prípustné nie je. S tým nesúhlasím...

- keď prejednanie dovolania trvá viac ako 5 rokov a je o ničom, to nemôže zodpovedať požiadavke Dohovoru, že vec bola prejednaná v primeranej lehote podľa jeho ods. 1/, čl. 6 a že tu neexistovali žiadne prieťahy v konaní podľa ods. 2/, čl. 48 Ústavy SR...

- pokiaľ dovolací súd tu riešil iba otázky procesnej povahy, tak čo je potom a kto to má riešiť, keď ja sa na súde od falošného dôkazu dištancujem a súdi si nedajú námahu, aby to vyšetrili a presvedčili ma o opaku, keď je to také jednoduché – stačilo ukázať originál, ktorého nebolo, takže zvíťazila opäť lož a podvod!

- ďalší rozpor je v tom, že najvyšší súd na jednom mieste tvrdí, že prípustnosť podaného dovolania nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia OSP a na inom mieste cituje § 237, ktorý jasnou rečou hovorí, že dovolanie je prípustné voči každému rozhodnutiu ak je vadné a vadou musí byť aj to, keď súdy absolútne nezvládli dokazovanie, lebo uznali falzifikát!

- ... táto moja vec nenapĺňa požiadavky spravodlivého súdneho procesu podľa čl. 6 Dohovoru, ktorá spočíva v povinnosti každého súdu zaoberať sa účinne aj námietkami, argumentami a dôkaznými návrhmi sporných strán, pokiaľ má podstatný alebo rozhodujúci význam pre rozhodnutie!“

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že „základné a ľudské práva I. K. K. podľa čl. 48 a 46 Ústavy SR a ods. 1/, čl. 6 Dohovoru postupom Najvyššieho súdu SR v dovolaní u konania vedeného na Okresnom súde v Bardejove pod č. k. 4 C 309/96 porušené boli“, aby mu priznal finančné zadosťučinenie v sume 33 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z ustanovenia § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti považoval za potrebné ustáliť, porušenia akých základných práv a slobôd sa sťažovateľ domáha. Sťažovateľ jednoznačne neoznačil, ktoré základné právo podľa čl. 46 ústavy mu bolo porušené [§ 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde], a svoju námietku vo vzťahu k právam vyplývajúcim z citovaného článku ani neodôvodnil tak, ako to požaduje § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu však vyplýva, že medzi obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (porušenie ktorého sťažovateľ v sťažnosti namietal, pozn.) nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 71/97), preto sa uvedené právne východiská vzťahujú na obe označené práva. Okrem toho sťažovateľ namietal aj porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré svojím obsahom zodpovedá právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručenému čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré je súčasťou princípov spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich z čl. 6 dohovoru.

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s postupom najvyššieho súdu v dovolacom konaní (vo veci žaloby sťažovateľa o ochranu osobnosti), ktoré trvalo viac ako päť rokov a ktoré bolo ukončené odmietnutím dovolania sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 129/2009 zo 16. decembra 2010.

Ústavný súd zo spisu zistil, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 4. januára 2011, pričom sťažovateľovi, ako aj jeho právnej zástupkyňi bolo

doručené v rovnaký deň, t. j. 30. decembra 2010, čo potvrdili svojimi podpismi na poštových doručenkách. Z tohto dôvodu tvrdenie sťažovateľa, že uvedené rozhodnutie mu bolo doručené až jeho právnou zástupkyňou 2. marca 2011, nemožno považovať za pravdivé.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nedochádza k porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Spôsobenie zbytočných prietahov v konaní súdom môže založiť porušenie základného práva účastníka súdneho konania na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy, ale neznamená spravidla odmietnutie spravodlivosti majúce za následok porušenie základného práva upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 80/01), resp. práva upraveného čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ako vyplýva z uvedeného, dovolacie konanie bolo najvyšším súdom právoplatne skončené 4. januára 2011, avšak sťažovateľ sa obrátil na ústavný súd so svojou sťažnosťou až 21. apríla 2011 (podanou na pošte 19. apríla 2011), t. j. v čase, keď porušovanie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru najvyšším súdom už netrvalo, a teda konanie o jeho sťažnosti nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k týmto právam (mutatis mutandis I. ÚS 6/03, III. ÚS 248/08, III. ÚS 93/2010). Z tohto dôvodu ústavný súd v súlade so svojou

konštantnou judikatúrou sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

V posudzovanom konaní mal sťažovateľ dostatok času domáhať sa ochrany svojich práv využitím dostupných právnych prostriedkov, a teda aj podaním sťažnosti ústavnému súdu. Je preto bez právneho významu skúmať to, či bola sťažnosť podaná v lehote vyplývajúcej z § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd zároveň vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 31/07, I. ÚS 145/2010, II. ÚS 103/09). Súčasťou základného práva na súdnu ochranu nie je aj to, aby dovolací súd skúmal dôkazy uvedené sťažovateľom v dovolaní, pretože taký postup by odporoval § 243a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého dovolací súd ani v prípade, že nariadi pojednávanie, dokazovanie nevykonáva (m. m. II. ÚS 231/04). Dôvody odmietnutia dovolania sú v napadnutom uznesení najvyššieho súdu formulované zrozumiteľne a sú dostatočne logické, pričom vychádzajú zo skutočnosti, že neboli splnené podmienky dovolania tak, ako to predpokladajú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, k čomu najvyšší súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (obdobne III. ÚS 286/08, I. ÚS 258/09). Najvyšší súd neodmietol sťažovateľovi poskytnutie súdnej ochrany vyplývajúcej z čl. 46 ods. 1 ústavy, vecou sa zaoberal a pri skúmaní prípustnosti dovolania dospel k záveru, že v posudzovanom prípade absentujú predpoklady prípustnosti súdneho prieskumu na základe tohto mimoriadneho opravného prostriedku. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ústavný súd zároveň poznamenáva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne

dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do detailov uvádzaných účastníkmi konania (m. m. III. ÚS 222/08, IV. ÚS 112/05).

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo už bez ďalšieho právneho významu zaoberať sa návrhmi sťažovateľa, ktoré sa vzťahujú na meritórne rozhodnutie vo veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2011